

TORONTÁL

Ára: 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjazás szerint	Ára: 1 Din
	Megjelenik naponta délben			

A kultura mérlege.

Az újból ebredő föld lassan a tavasz tündöklő pompájába öltözik, lágy szellők a megújulásról sutognak andalító meséket, az égboltezat mély kékje biztató mosollyal tekint le reánk, küzködő, vergődő, hajszolt emberekre. A télnek, a gondot és bajt jelentő télnek vége és mi hittel és bizalommal várjuk a szebb, a jobb, a gondtalanabb idők beköszöntését. De egy pillanatra még visszatekintünk a múltba, magunk elé idézzük a lefolyt téli hónapokat, hogy beszámoljunk magunknak arról, vajjon hozott-e nekünk értéket is a rideg, küzdelemmel teli téli időszak?

A tél mindenütt a kultura idejét jelenti. Színház és hangverseny ilyenkor élék legintenzívebb életüket és valamely általános érvényű szabály szerint a tél a könyvtermelésnek is legtermékenyebb időszak. Télen a kultura mindenütt a világon lüktető, pezsdülő elevénységgel keresi fel az embereket, ekkor mérhető le csallhatatlan pontossággal valamely vidék vagy város művelődési utja.

A mi városunk — ezt örömmel kell megállapítanunk — a kulturának mindenkor messzire világító tüzhelye volt és nem egy szempont arra mutat, hogy ma is megmaradt annak. Neves művészek nagy számban keresik fel ezt a várost, ahol felkes, megértő, minden szép iránt fogékony közönség meleg szeretettel köszönti őket. Erről a közönségről csak a büszkeség hangján szabad megemlékeznünk, mert annak minden tagja a kultura harcos katonájának tudja és vallja magát. A bánáti kulturregysület imponáló tevékenysége, értékes aktivitása csak ily megértő, tudásra szomjas, a művelődés iránt emnyire fogékony társadalom keretében valósulhat meg. Csak itt, ebből a termékeny talajból nőhetett ki a fiatal Ady-társaság, amelyet néhány lelkes zászlóvivő hívott életre, hogy a legújabb kultúrtörékvések részére is együtt érző gárdát teremtsen maga körül. Ennek a városnak meg nem fogyatkozó lelkesedése tette lehetővé a működvelő társaság felejthetetlen működését, amellyel — rátermettséggel és tudással — pótolták az állandó színházat.

Amikor ezekre a jelenségekre örvendő szívvel rámutatunk, nem fedelkezhetünk meg azokról a hiányokról sem, amelyeket a kultura terén el kell szenvednünk. És itt elsősorban, a működvelők minden értékes munkája mellett is, újból csak az állandó színház hiánya miatt kell panaszszoval élnünk. Mert ez a közönség többet érdemel, mint olykor-olykor izelítőt a világ kulturájából, ennek a közönségnek jogos

igénye van ahhoz, hogy a művelődés mindennapi táplálékává váljék. Ezt a lelki szomjúságot a nyomtatott betűvel ma oltani nem lehet, mert a könyv annyira megdrágult, hogy alig néhány ember juthat hozzá. A Vajdaság kulturális központjaiban nincs állandó színház és megszűnt az intenzív könyvoivásás, mérhetetlen kárára az általános műveltségnek. Ez a kár pedig szinte helyrehozhatatlan, mert generációk nőnek fel a tudás, a szépség lelketes jellemet alakító ereje nélkül.

Ezért kell a kultura mérlegét minden jelentős vagyoneértéke mellett is passzívnak látunk. Ezért

kell újra és újra rámutatnunk arra, hogy a könyv szomorú hiánya mellett a művelődés egyedüli lehetősége az állandó színház, amelyet pedig gyöngye szavu, meg nem hallgatott magyarok, immár esztendőök óta kérve és jogainkat hangoztatva, sürgetünk — és sürgetjük hiába. Talán majd illetékes helyen egyszer mégis csak rájönnek arra, hogy az állandó színház megadása még az általános választójognál is szerényebb követelés és megtagadását egyetlen elfogadható indokkal sem lehet alátámasztani. A színház kulturát jelent, amely csak áldást hozhat, bajt sohasem.

például, a beavatott körökben is komolyan beszélnek arról, hogy a demokraták mindazokat a miniszteri helyeket megkapják, amelyeket a régebbi koalíció idejében birtokoltak.

A koalíciós kormány feladata volna hogy megszavazza a folyó évi budgetet és meg hozza az elmúlt évről maradt fontos törvényeket. Végül ez a koalíciós kormány irná ki az új választásokat. Az esetben, ha a radikálisok a demokrata-párt feltételeit elfogadnák, a demokraták kezében lenne a belügyi tárca, a melyre a legkomolyabb jelöltnek Péciy Dragutin képviselőt emlegetik. A radikálisok feltételeinek első pontja hir szerint az, hogy a demokraták tisztazzák a párt belső helyzetét, nehogy megismétlődjene az azok a jelenségek, melyek egyizben már szétszakadást eredményeztek.

Radikális körökben egyelőre még nem beszélnek a demokraták feltételeiről. A pártban uralkodó nézet után itélve azonban a radikálisok semmiesetre sem mondanak le a belügyi és pénzügyi tárcáról. Egyes radikális körökben sokat emlegetik Markovity Lázár dr. jelenlegi igazságügyi miniszter nevét, aki megegyezés esetén a belügyi székelt kapná.

A kormány tegnap egész nap tárgyalásokat tartott a politikai helyzet tisztázásáról.

Pasity Nikola miniszterelnök ülésében az udvarba hajtattott, ahol jelentést tett a királynak. Mint már jeleztük, a kormány a válság megoldását az ünnepek utánra hagyja, amikor is véglegesen határoznak a tennivalók felett.

A szövetségesek tiltakozása a török alkoholtilalom ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Konstantinápoly, apr. 6.

A szövetségesek főbiztosai Angorában tiltakoztak az ellen, hogy Konstantinápolyban az alkoholtilalmat végrehajtsák.

Április tizenötödikén nyitják meg a lausannei konferenciát

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, apr. 6.

A lausannei konferencia megnyitását április 15-ikére tűzték ki.

Cáfolják a koalíciós kormány tervét.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Bečkerek, apr. 7.

Habár mindenki várta bekövetkeztét, mégis váratlanul terjedtek el azok a hírek, hogy a politikai helyzet tisztázására megindultak a kezdeményező lépések, amelyek a radikális-demokrata koalíció megteremtését célozzák. Tegnapi számunkban a „Tribuna” cikke alapján közöltük a hirt s ma már komoly formában emlegetik a legbeavatottabb körökben is.

A kormány a parlament összeülése idejét úgy látszik, nem akarta a teljes bizonytalanság közepette bevárni és elérkezettnek látta az időt, hogy a politikai válságot, mely súlyos nyomást gyakorol az országra, kielégítő módon megoldja. A radikális-párt a helyzet mérlegelése után arra a megállapodásra jutott, hogy a demokrata-párton kívül aligha akad oly politikai tábor, amelynek programja közel áll a radikálisok célkitűzéseikhez. Mindezek a nyomós okok arra indították a radikális-párti vezetőket, hogy a demokraták vezérével oly eszmecserét folytassanak, ame-

lyet később komoly tárgyalások válhatnak fel.

Az elterjedt hírekkel szemben, melyek oly hiteles forrásból származnak, hogy jó értesültségükhöz aligha férhet kétség, mindkét pártnak hivatalos lapjai erőiesen cáfolnak és a demokraták és radikálisok közötti megegyezést légből kapottnak nyilváníttják.

A legújabb hírek ismét ellentmondanak a hivatalos pártlapok cáfolatának, mert már újabb tárgyalásokról is tudnak. Markovity Lázár igazságügyminiszter Janity Voisláv radikális képviselővel, kon taktusba lépett Pribisevity csoportjával, amellyel a párt megbízásából fognak tárgyalni. Kormánykörök szerint ugyan nem kapott a két radikális pártvezér semmiféle megbízást a tárgyalások folytatására, mégis a közeledés jelét látják ebben, melynek nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak. Hogy a koalíció létesítéséről szóló hírek nem teljesen alaptalanok, mutatja a sokféle kombináció is, amely a tárcaák szétosztásáról szól. Beogradban

TÖZSDE

Április 6.

Beograd. A beogradi tőzsde az ünnep miatt zárva.

Zürich, (Zárlat.) Newyork 544, London 2541, Páris 3575, Milano 2705, Berlin 00258, Prága 1625, Wien 0007650 bélyegzett 00078, Budapest

01250, Hollandia 21365, Szófia 410, Varsó 00140.

Budapest. (Zárlat.) Newyork 4250—4500, London 20300—20900, Páris 28450—29450, Zürich 806—830, Milano 21550—22650, Berlin 20—22, Bukarest 20—22, Prága 130—136, Wien 610—640, Amsterdam 1709—1769, Beograd 43—45, Brüsszel 244—245, Koppenhága 830—860, Krisztiania 786—816, Szófia 33—35, Stockholm 1154—1199, Varsó 11—1250.

HIREK

Apr. 8.

1835-ben halt meg Humboldt, minden idők egyik legnagyobb tollú utleírója.

Apr. 9.

1917-ben Ausztria-Magyarország megszakította a diplomáciai összeköttetést Amerikával. 1918-ban Besszarábia nemzeti tanácsa kimondta, hogy az ország beolvad a Román királyságba.

Házasság. Edelmann Aranka és Issacovich Avram április 5-én házasságot kötöttek.

Zeki török főpap a királynál. Beogradból jelenti tudósítónk: Zeki török főpap tegnap kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek a mohamedán vallásról mondott el egyetmást. Zeki ugyanis egy papokból álló küldöttséget vezet a közeljövőben Carigrádba a kalifa üdvözlésére. Utjának politikai jelentőségét tulajdonították és a kérdés körüli bonyodalmak keltették fel a király érdeklődését. A főpap most már akadálytalanul utazhat el Carigrádba.

Eladják a panesevói selyemgyárat. Beogradból jelenti tudósítónk: Az államtanács elhatározta, hogy a panesevói selyemgyárat magánkézbe adja, mert állami kezelésben nem mutatott fel eredményes gazdálkodást.

A Mükedvelők Színháza azzal a kéréssel fordul mindenkihez, aki a kultúra ügyét a szívében viseli, hogy akinek kedve van, jelentkezzen a Mükedvelők Színházának gárdájába. Jelentkezni lehet mindennap délután írásban, telefonon, személyesen Juhász Ferencnél, a „Torontai” szerkesztőségében. Telefon 281.

Uj típusú ágyut gyártottak. Beogradból jelenti tudósítónk: A kragujeváci ágyugyár új típusú ágyut gyártott, amellyel a napokban teszik a próbálódásokat. A hadügyminisztérium kérelmére a szomszédos falvakat néhány napra kiüritik, nehogy a próba emberi életben kárt tehesen.

Sarah Bernhard falva. Ilyen is lesz már. Amint Párisból jelenti, a párisi városfejlesztő bizottság elhatározta, hogy egy falut építtet, a mely Sarah Bernhard nevét fogja viselni.

Vesztett eb garázdálkodott Rudolfsnádon. Rudolfsnádon tegnap vesztett kutya garázdálkodott. A kutya Galbach Johann rudolfsnádi földmivest a lábán megharapta. A kutyát később agyonverték s így nem tehetett több kárt. A sérültet a novisadi Pasteur-intézetbe szállították.

Tolvajok járnak Novi Itebejen. Özv. Cseh Juliska noviitebeji földművesasszony udvarából hét darab tyukot vittek el. Kára meghaladja a kétszáz dinárt. — Szarkó János földműves háza elől ugyanazon éjjel ellopták a padot, melynek értéke kétszáz dinár volt. A noviitebeji esendőség erőlyesen nyomoz a tettesek után.

Bévonul az 1899—1902. hadkötelesek utolsó csoportja.

Május elsején kezdik meg szolgálatukat a becskerektek.

— A „Torontai” tudósítójától. —

Becskekerek, ápr. 7.

Az 1898-ban született nemszláv hadköteleseknek az osztrák-magyar hadseregben eltöltött szolgálati idejét tudvalevőleg beszámították az SHS katonai szolgálatba és csak rövid időre vonultatták be őket. Az 1899-es évfolyambeliek katonáskodási idejét öt hónapban állapította meg a hadügyminisztérium. Az 1900-ban született hadköteleseknél ellenben nem vették figyelembe a régi szolgálati időt s dacára annak, hogy öt hónapig katonáskodtak a volt osztrák-magyar hadseregben, a teljes idő leszolgálatát rendelték el. Az 1901. és az 1902. évfolyambeliek ugyanugy, mint az 1900-asok a teljes katonai időt tartoznak leszolgálni.

Az 1898-as hadkötelesek már régebben eleget tettek katonai kötelezettségüknek. Az 1899., 1900., 1901. és 1902-es évfolyambelieket csoportonként hívták be szolgálatra s csak kisebb részük maradt vissza, azzal, hogy ezek egy későbbi turnussal vonulnak be.

Tegnap délelőtt rendelet érkezett Becskerekre, mely a legutolsó csoport bevonulásáról intézkedik. A legfelsőbb katonai parancsnokságtól küldött utasítás úgy szól, hogy az 1899., 1900., 1901. és 1902. évfolyambeli hadkötelesek közül azok,

akik még nem tettek eleget katonai kötelezettségüknek, bevonulni tartoznak. A rendelet megjelöli, hogy intézkedése minden ezen évfolyambeli hadkötelesekre vonatkozik, világosan kitűnik tehát, hogy úgy a szlávokról, mint a nemszlávokról van szó. A jelentkezések idejéül május hó elsejét említi, amikorra is az érdekelteknek meg kell kezdeniük katonai szolgálatuk teljesítését.

A bevonulók beosztását most végül. A munkával elsejére mindenestre elkészülnek, úgy hogy a behívásokat semmi sem fogja hátráltatni. A rendelet a becskerek területi katonai parancsnokság egész területére vonatkozik s így nemcsak a becskerekieket érinti, hanem a Becskerek környéki érdekelteket is. Ami a másik bántási kerületi katonai parancsnokságot illeti, biztos értesüléseink nincsenek. Az egyik verzió azt mondja, hogy a panesevói kerületben a bevonulás idejéül május másodikát állapították meg. Hasonló tartalmu rendeletet kaptak a többi vajdasági parancsnokságok is.

Hogy hová kerülnek a becskerekiek és a környéki katonafiúk, az még bizonytalan. Valószínű, hogy több ezredbe szétosztva fogják katonai idejüket leszolgálni.

A házasság

egyenlőn terheket ró a két félre. Ugyanis a nő a férfitől mindent elvár és követel, a férfi a nőtől csak egyet, hogy: szeresse. Természetes tehát, hogy a nő ezt az egyet csak mindenért adja oda cserébe. Akarod, hogy a tiéd legyen? Leszek, de csak az egész életre és csak úgy, ha magadra vállalsz az együttélés összes gondjait és terheit. A házasság maga természetellenes intézmény és csak a gyermekek felnevelése szempontjából jogosult. Különbözik pedig rendesen a szerelem sirsója. Igaz ugyan, hogy az eltemetett szerelem sokszor föltámad azután szeretet képében. Nietzsche azt mondja: „a szerelem: sok rövid bolondság és a házasság végét veti a sok rövid bolondságnak, mert — hosszú butaság! Szerenese, hogy Nietzsche nek sincs mindig igaz! A házasságban az már bizonyos, hogy az értelmi erények közönyösek a nő előtt. Kevés ész, sohasem szerelmi hiba a férfiben, sőt a nagyon okos embert rendesen nem szereti a nő. Csunya, durva és buta ember könnyen kiszorítja a nőknél a művelt, szellemes, okos, esinos és szeretetreméltó férfit. Miért? Mert a nő jó előre gondol arra, hogy a házasság célja nem a szellemes társalgás, hanem a gyermek. Az apa

pedig lehet rút is, ostoba is, csak erős legyen és egészséges! A házasság lényege értelmi és nem érzelmi motívumokon épül föl. Ezért van az azután, hogy a tisztára szerelmi partiek rendesen sok vizsaly, kijózanodás után esődot mondanak. Rettenetes perspektíva az, hogy hát egyáltalán nincs tehát tiszta, ideális szerelem. A leány, amikor szerelmes lesz, csak nem gondol azonnal házasságra? Dehogynem, ezekben sincs másra gondolni. A szerelmes leányzó nem kérdezi ki ő és merre van hazája? Hanem: mennyi a fizetése, mikor lesz cégvezető, mennyi a remunerációja és egyéb ilyen szerelmes kérdéseket ad fel magának szíve rejtékén. De hát mégis csak van valamilyen ideális érzés? Ja — a platói szerelem! No erről is lesz valamelyes véleményem legközelebb.

Emelik a vasuti tarifát Magyarországon. Az „Az Est” értesülése szerint április 13-ikán életbelép a MAV vonalain a felemelt személy- és teherárudiszbab.

Az olasz egyetemek számát apasztják. Rómából jelenti: Gentile oktatásügyi miniszter kijelentette, hogy a lakosság teherbíráására való tekintettel az egyetemek számát csökkenteni kell.

Egy új internacionális légi-járat. Münchenből jelenti: A bajor miniszterelnök repülőgépen Wienbe utazik, egy új internacionális légi-járat véglegesítése érdekében. Az új légi-járat utiránya: München, Wien, Budapest, Bukarest, Konstantinápoly.

A Mükedvelők Színháza egy hatalmas, a szabad ég alatt előadásra kerülő mesejátékra készül, amely filmesítve is lesz. A darabhoz keres a rendezőség husz fiatal hölgyet, ötven kis leányt, öt évestől tiz éves korig, harminc fiút nyole évestől tiz éves korig és tiz fiatalembert. Az egyedüli feltétel, hogy a jelentkezőnek jó termete legyen. Jelentkezni lehet mindennap délután Juhász Ferencnél a „Torontai” szerkesztőségében.

* Az „Amerika”-asztaltársaság f. hó 8-ára hirdetett tekepálya-megnyitó ünnepélyét a kedvezőtlen időjárás folytán f. hó 22-ére halasztotta el. — A rendezőség.

Letartóztatott kereskedők. Novi Sadról jelenti: Hirsch Simon és Graf Jenő zagrebi kereskedőket Novi Sadon letartóztatták, mert az a gyanu merült fel ellenük, hogy selymet csempészték Auszriából. A vizsgálat nagy apparátussal folyik.

Takonykór néhány bántási közegben. Srpski Elemiren a napokban takonykór lépett fe, mely könnyen veszélyes méreteket ölthet. Négy lovat, az állatorvos ajánlatára elpusztítottak. A járvány újabb Aradácon, Rudolfsnádon és Veliki Torákon is fellépett. A gyanus állatokat állatorvosi rendeletre azonnal el kell távolítani az egészségesektől és malein oltásokkal gyógykezeltetni, amelynél pedig pozitíve megállapítják a takonykórt, azt azonnal el kell pusztítani. A rendszabályok pontos betartása esetén remélik, hogy megszűnik az állatállományt veszélyeztető járvány.

Szabadszerelm-blokk alakult Sarajevóban. Sarajevóból jelenti: A sajtóban elterjedt azon hírek, mint ha Sarajevóban szabadszerelm-programmjával blokk alakult volna, amelyben tanítóképezdei tanulók is részt vesznek, arra indították a tartományi vezetőséget, hogy vizsgálatot indítson ebben az ügyben. A holnapi nap folyamán ankét lesz, amelyen a politikai hatóságok képviselői és az iskolák igazgatói jelennek meg.

* Nem mindennapi látványosság előtt áll az, aki a Weiserschan János-féle festékárú szaküzletet megtekinti. Ott ugy a festékek, mint a lackok, olajok, firniss, esetek stb. stb. a legjavából valók és az ár hárkivel szemben vesenyképesebb.

Ujabb fizetéseket Budapest. A rendőrség őrizetbe vette Hermann Aladár tőzsdébizományost, aki a gondjaira bizott érték-papirokkal, pénzzel nem tudott elszámolni. A vizsgálat kiderítette, hogy Hermann a tőzsdén sokat vesztett. Passzívái, amelyről a rendőrség eddig tud, hatvan millió koronára rugnak.

Anglia engedékeny. Gibraltárból jelenti: Saghu basát, az egyiptomi nacionalisták fejét, akit az angol hatóságoknak okozott sok kellemetlenkedése miatt elfogtak, az angol kormány tegnap szabadon bocsátotta.

Jön! — Sándor Mátyás!

A császári színek használata Németországban meg van engedve. Berlinből jelentik, hogy a legfelsőbb törvényszék kimondotta, bármely egyesület jogosult a régi császári színeket használni. Az ilyen zászló letiprása, elszakítása törvénytelen cselekedet, melyet a rendőrség köteles megakadályozni.

* **Előnyomda megnyitás.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a modern igényeknek megfelelő komplett előnyomdát nyitottam lakásomon, Miletityeva (Temesvári) utca 18. szám alatt. Németországi és budapesti minták vannak raktaíronon: teljes blokk-betűsorozat, hozzávaló keretekkel, ágytakarók, függönyök, virágok, gyermekszobába való falvédők, ruhadíszek, himzésre és gyöngyözésre alkalmas lámpaernyőre való himzések, zsebkendők és zsebkendő sarkok s minden e szakmába vágó a legkényesebb igényeket is kielégítő minták. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel Pásztor Zsenka.

* **Arnstein Józsa** fiúosztályát Alkotmány-utca 23. szám alá helyezte át, hol a legújabb divatu haszkötők, melltartók, orvosi haszkötők készülnek. Modellek bármikor megtekinthetők.

* **Átutalások, hitellevelek és csekkek** az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukvitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadržna Banka D. D.), Veliki Becekerék. — Telefon 43 és 47.

* **Hogyan kell gyümölcsfát ültetni?** Olvassa el a „Vajdasági Méhészeti Lapokat”. (Stari Becej Csarnojevityeva-u. 16.)

* Az igen t. vevőinek boldog húsvéti ünnepeket kíván a „Menyasszony”.

* **Átutalásokat és csekkirásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Becekerék, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 16 **Vezérigazgató 52.**

* **Vas- és fémdöntvényeket** Krausznál, Veliki Becekerék. — Telefon szám 329.

* **Nátha? Fejfájás? Fogfájás? végtaghasogatás? Felmondják izmai es idegei a szolgálatot? Valóságos jól-éső érzést hoz a valódi Feller-féle Elsa-fluid. A legjobb fájdalomcsillapító, frissítő és erősítő házi- és már 25 év óta közkedvelt kozmetikum a bőr, haj és száj ápolására! Sokkal erősebb, kiadósabb és jobb mint a sósborszesz. Csomagolással és portóval együtt 3 duplaüveg vagy 1 speciális üveg 24 dinár, 36 duplaüveg vagy 12 speciális üveg 208 dinár és 5% felár. Szétküldi: Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica-Donja Centrále 202 sz.**

**A kiadóhivatalt telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.**

Meg kellene enni az egész világot.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, ápr. 6. Az Achtuhrblatt-nak jelentik Párisból, hogy a francia nacionalistablokk felszolitotta Poincarét, hogy keressen új eszközöket Németország leigázására.

A blokk véleménye szerint a Ruhr-megszállás elégtelen. Azt

ajánlják, hogy Franciaország szállja meg Hamburgot és Brémát, Németország két főüttörét. Ennek szerintük Anglia sem fog ellenszegülni, mert az angol kereskedelem érdeke, hogy a német verseny megszűnjék.

Gépfegyverekkel, páncélos autókkal halad a békés megszállás.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, ápr. 6. A Liberté szerint a rekvirálások a Ruhr-vidéken szünetelnek. A franciák be akarják ugyanis várni, hogy a nyugalom helyreálljon. Troqueur a Ruhr-vidékre utazik, hogy De-gouttal tanácskozzék. Valószínűleg el fogják rendelni, hogy jövőben a gyárak, ipartelepek megszállására induló csapatok gépfegyvereket, páncélos autókat vigyenek magukkal.

A Ruhr-megszállás a jövő héten

A rendet helyreállítják...

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Varsó, ápr. 6. Tegnap délután nagy tömeg gyűlt össze a piacon, tüntetve a moszkvai halálos ítélet ellen. A népgyűlésen tizenkét szónok beszélt, majd a tömeg a szovjetkövetség elé vonult tüntetni. A rend helyreállítására katonaságot vezényeltek ki, amely fegyverét használta és ötven embert megsebesített.

A Ruhr-megszállás.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, ápr. 6. Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy Bonar Law Loucher-val két óráig tartó bizalmas megbeszélést folytatott, amely a Ruhr-vidéki helyzet tisztázását mozdítaná elő.

Loucher ismertette az általa és Lloyd George által kidolgozott jóvátételi tervezetet, amely szerint Franciaországnak le kell mérsékelnie jóvátételi követelését huszonhat milliárd aranymárkára és ugyanennyit kell fizetnie tartozásképpen Amerikának.

Biztosítékul Németország pénzügyi ellenőrzés alá kerülne. A Saar-vidék a Népszövetség felügyelete alatt külön állammá alakulna, a rajnai tartományokból pedig német szövetséges ország alakulna.

Kétségtelen, hogy Bonar Law az angol kormány nevében ehhez a tervhez mint megoldási alaphoz hozzájárult, különben nem kerülhetett volna ez a terv a sajtóba olyan feltűnő beállításban.

éri el csuespontját. Ekkor fog kitűnni, hogy a munkások hajlandók-e Franciaország számára dolgozni vagy sem. Ha nem, kiutasítják őket, mint a vasutasokat.

Düsseldorf, ápr. 6.

Werden és Kettwig között az essen-párisi gyorsvonat alatt bombabarobbanás történt. A robbanás kárt nem okozott. A megszállók a werdeni vasutasokra husz millió, a kettwigiekre harminc millió márka büntetést róttak ki.

Bonar Law jól értesült körök információja szerint különben azt mondotta Louchernek, hogy Anglia jóindulatu semlegességét a tartós béke érdekében fenntartja. Az angol kormány folytatja Párisban előterjesztéseit, de hajlandó azokon megfelelő módosításokat tenni.

London, ápr. 6.

Bovar, Skócia államtitkárja Edinburghban mondott beszédében kijelentette, hogy a kormány a Ruhr-ügyben határozott politikát folytat. Az angol csapatokat meghagyják a Rajnánál, részint hogy az angol kereskedelmi érdekeket megvédjék, részint, hogy alkalmas pillanatban felajánlhassák a közvetítést Páris és Berlin között.

Essen, ápr. 6.

A Reinbaden tárnában a megszálló francia csapatok a szénszállításra francia fegyenceket használnak. A fegyencek szigorú felügyelet alatt állanak és ellenkezés esetén megtörtént, hogy korbáccsal kergették őket munkára.

Páris, ápr. 6.

Loucheur visszaérkezett Londonból. Mindenképpen igyekszik tompítani londoni tárgyalásainak jelentőségét, kijelentve, hogy utazásának üdülésszerű célja volt, tárgyalásai pedig csak mellékes fontosságúak.

Hir szerint az amerikai körök sem értenek egyet Loucheur tervezetével. Ellenzik, hogy a szövetségesek amerikai adósságaikat Németországra ruházzák.

Angol körökből hírlik, hogy Bonar Law különösen a rajnai közlérség létesítésének eszméjével nem ért egyet.

A Newyork Herald szerint Loucheur Bonar Lawnak nemzetközi konferencia összehívását javasolta, mely megvizsgálná a feltételeket, amelyek mellett a franciák a Ruhr-vidékről kivonulnának.

Budapest közüzemeinek sztrájkja.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, ápr. 6.

A közüzemi munkások tegnapi ülésükön elhatározták, hogy szombat délután két órakor sztrájkba lépnek, ha a tanács nem tesz eleget bérfövelésüknek. A sztrájkoló üzemek a köztisztasági hivatal, az omnibusztelep, a hirdetési vállalat, a vásárcsarnokok, a csatornakirendeltség és a kertészet.

Lanyha volt a tegnapi gabonapiac.

Vátozatlán árak.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becekerék, ápr. 7.

A tegnapi napon az ünnepek dacára is, meglehetősen nagy mennyiségű gabonamű hoztak ki a piacra. Már kora reggel nagy számban érkeztek be a vidéki kocsik, amelyeknek száma nyolc óra felé még nagyobbodott.

A legtöbb eladó buzát szállított be. Tengeri mérsékelt mennyiségben volt kapható. Egyéb gabonaműben alig volt kínálat.

A buza ára nem igen változott. Az ünnepek előtt szokásos árhullámzást, a tegnapi piac alkalmával nem tapasztalták, aminek oka az, hogy semmiféle olyan jelenség nem mutatkozott, mely indokoltá tenné ezt, főképpen pedig nincsen vásárlási láz. Ez utóbbi körülmény aztán elvette az eladók kedvét attól, hogy magasabb árral kísérletezzenek. Kötés aránylag sok történt s a vásár végefelé, kilenc óra tájban már a piacra dobott készlet jórésze elkel. A legtöbb vétel ezerhatszáznegyven koronás alapon történt.

Ugyanilyen volt a helyzet a tengeri környékén. Az ár itt ingadozóbbnak mutatkozott. A legtöbb kötés kilencszázötventől kilencszázhatvan koronás áron jött létre.

Más gabonamű jelentéktelen mennyiségben került a piacra. A kereslet is elevező volt.

Sport

A Celjében állomásozó 39-ik gyalogezredben sok bánási fiú is szolgál, akiknek kezdeményezésére most football-esapatot szerveztek. A labdát az ezredes adta ajándékba az új egyesületnek. A csapatban a becekerékiek közül Cocora, Schuld, Lep-tich, Sauer Nándor, Tóth Ferenc és Venzon játszanak.

Nyiltér

Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Nyilatkozat.

A Veliki Bečkerekben megjelenő „Neue Zeit“ német nyelvű politikai lap folyó évi március 27-iki számában a választásokból kifolyólag egy cikk jelent meg személyemről, melynek tartalma, ha a valóságnak megfelelően, felettes hatóságom ellenem a fegyelmi eljárást nyomban folyamatba tette volna.

Mint hogy azonban ellenem eddigélel semmiféle fegyelmi eljárás folyamatba nem tétetett, úgy nyilvánvaló, hogy a „Neue Zeit“ cikke minden alapot nélkülöző aljas rágalom, mert merész állítása semmiféle tekintetben nem felel meg a valóságnak.

Figyelmébe ajánlom a cikk írójának, hogy én nem vagyok baranyai menekült, nekem sehonnét menekülni sohasem kellett; én Baranyának az SHS királysághoz csatolt részéről való vagyok; figyelmébe ajánlom továbbá az igen tisztelt cikkírónak, hogy hátam mögött 19 éves szepőlten tisztviselői mult áll és hogy én minden tehetségemet, tudásomat és erőmet szeretett hazám boldogulására fordítom, nem úgy mint a cikk írója, ki bár állami tisztviselő, mégis ellensége hazájának.

A cikk írója ellen a kellő lépéseket a bíróságnál meg akarván indítani, felettes hatóságomtól — ahová az esetet bejelentettem — azon utasítást és tanácsot kaptam, hogy ilyen minden alapot nélkülöző és csak politikai kétségbeesésből elkövethető csinyre legjobb nem reagálni és azért ezen nyilatkozatom után részemről az ügyet teljesen befejeztek tekintem, mivel mint tisztviselő, semmiféle politikai polemikába becsajkozni nem tartom érdemesnek, azonban politikai meggyőződésemet továbbra is fenn fogom tartani.

Jermenovei, 1923. április hó 4-én.

Szöllősi Manó,
közs. aljegyző.

Schmidt Mariska
és
Pinkert Ferenc
jegyesek
Szerbneuzina
Sárbogárd

Minden külön értesítés helyett

A legjobb

és legszolidabb polgári vendéglő Vel. Bečkerekben az „Invalidus“-hoz címzett vendéglő Petrogradska (Melencei) utca, a volt honvédkaszárnyával szemben, hol kitűnő

házikoszt

kapható heti vagy havi előfizetésre. Abonnenseket — mérsékelt árak mellett — elvállalok. Minden vasárnap este táncmulatság! Jó italokról és ételekről gondoskodik és számos látogatást kér
Klecker József vendéglős.

Polgármesteri hivatal Veliki Bečkerek.

5540/923. szám.

XIV

Hirdetmény.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok értesítetnek, hogy az 1918—1920. évi hadinyereségadó-lajstromok a kerületi pénzügyigazgatóság részéről befejeztettek és azok a városi adóhivatalnál 8 napi közszemlére vannak kitéve.

A fellebbezések 8 nap leforgása után számítandó 15 nap alatt az adófelszólamlási bizottságnál a kerületi pénzügyigazgatóság útján adandók be.

A hadinyereségadó három részletben fizetendő, az első részlet, a kivetett adó 50% a kivetés értesítésétől számítandó 30 nap múlva, a második 25%-os részlet a következő 2 hónap múlva, az utolsó részlet pedig további 2 hónap múlva fizetendő.

Veliki Bečkerek, 1923. évi április hó 5-én.

Aleksity s. k., polgármester.

Keresek a belvárosban egy butorozott szobát

konyha használattal. —
Ár mellékes.
Cím a kiadóhivatalban.

637

Motorhajó közlekedik

mindennap Stari Becsej és Turski Becsej között. Bácska és Bánát vonatjaihoz a legjobb összeköttetés

Indul:

Stari Becsejről . 6, 10, 15 óraker
Turski Becsejről . 7, 11, 16 óraker

A becskerekai közismert

„CLUB“-kávéház

uj berendezéssel bérbeadandó

612

— — — — Bővebbet: Mayer János háztulajdonosnál.

Üzletátvétel.

610

Tisztelettel értesitem úgy a helybeli, mint a vidéki t. közönséget, hogy a Meleghy-féle vendéglőt (Vásár-tér 4. szám) átvettem és azt teljesen újonnan átalakítottam. Főtörekvésem lesz, hogy jó házikoszt, kitűnő italok és szolid kiszolgálással a t. közönség teljes bizalmát kiérdemeljem. Abonnenseket — mérsékelt árak mellett — elvállalok! Hideg és meleg ételek a nap bármely szakában kaphatók. A t. közönség szives pártfogását kerli, tisztelettel WEISS JÁNOS, a katalinfalvai nagyvendéglő volt bérlője.

Négyszögkukoricavetőt Kéveköztöt

Gabonakaszálót

Fűkaszálót

Szénagereblyét

Alkatrészeket

International Harvester Company gyártmányait szállít

Mc. Cormick jugoszlávai főképviselete:

Nabavno Središte za Poljoprivredne Strojve

Krunoslav Stjepan Jakovlić k. d. ZAGREB Zrinjski trg 1/IV.

Sürgöncim: „Poljostroj“.

Opštinsko poglavarstvo u Crnoj Bari.

Broj 641—1023.

Oglas.

Poglavarstvo opštine Crne Bare ovim daje na znanje, da će na osnovu rešenja opštinskog predstavnictva br. 4sk—1923. od prilike 29 jutari orača zemlje koja sačinjava opštinsku svojinu takozvane „Bugarske bašče“ 19. aprila 1923. god. pre podne u 9 sati putem javne dražbe na večito prodati.

Ova zemlja, koja se nalazi na prodaju blizu je kod opštine, a u neposrednoj blizini kamenitog puta Čoka-Valkanj leži, prvoklasna i dobra orača zemlja je i po želji u slučaju i na manje parcele će se prodati. Crna Bara, 4. aprila 1923. god.

Opštinsko poglavarstvo.

Crnabara község előljáráóságától.

641—1923 szám.

Hirdetmény.

Crnabara község előljáráóságá ezenel közhírré teszi, miszerint a községi képviselőtestület 4sk—1923. számú határozata alapján, a község tulajdonát képező körülbelül 29 holdnyi ugynevezett „Boigárföld“ szántóföldet f. é. április hó 19-án délelőtt 9 óraker nyilvános árverésen örökáron el fogja adni.

Ezen eladásra kerülő föld közel a községhez a csoka-valkányi köves ut mellett fekszik, elsőrendű jó szántóföld és kívánatra esetleg kisebb parcellákban is eladatik

Crnabara, 1923. április 4-én.

638

Községi előljáráóság.

Polgármesteri hivatal Veliki Bečkerek.

5540/1923. szám.

XIII.

Hirdetmény.

A kereseti adófizető nyilvános számadásra kötelezett vállalatok értesítetnek, hogy az 1918—1922. évi adókivetési lajstromok a kerületi pénzügyigazgatóság részéről befejeztettek és hogy azok a városi adóhivatalnál 8 napi közszemlére vannak kitéve.

A fellebbezések ezen 8 nap után számítandó 15 nap alatt adandók be a kerületi pénzügyigazgatóság útján az adófelszólamlási bizottságnál.

Tekintettel arra, hogy ezen adó még 1918—1920. évekből származik, felhivatnak az érdekeltek, hogy az 50%-ot tekintet nélkül az esetleges fellebbezésre, fizessék be.

Veliki Bečkerek, 1923. évi április hó 5-én.

Aleksity s. k., polgármester.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállalt fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Bečkerek, Etesova u. 5.

Sürgöncim: Jutešif, Novisad.
Telefon 403. 58

Schiff Ábrahám

Novi Sad, Futoski put 4.

Gyár: a kamenici uti átjárónál.

**Zsák-, ponyva-, zsineg-
nagykereskedés.**

**Zsák- és ponyvakészítő és
varrótelep.**

Fiókok: Beograd, Kraljevića Marka u 7
Wien, Blindengasse 46/a.
Budapest, Vilmos császár-u 33
Gyár: Budapest, Daróczy-ut.

Külön ponyva- és zsákkölcsönzőszálya!
Használt zsákok vétele és eladása!

J. GRÜNWALD

KAVICSVÁLLALATA,
BELACKVA.

Szállít beton, cement és
417 aszfaltmunkálatokhoz

folyamhomok és kavicsot

a legjobb szemcsékben, továbbá rostált kavicsot és homokkavicsot, mint a legkitűnőbb anyagot utépítésre és karbantartásra, valamint mint különösen alkalmas anyagot cementárak előállítására.

Vállalom 596

házi vízvezetékek

szakszerű kivitelét.

Állandó raktáron vízvezetési berendezési cikkek u. m.: fürdőkád, mosdó, klozet stb. — — —

Készíték autogénnel hegesztett **orvosi műtőberendezéseket**, u. m.: műtőasztal, műszerszekrény stb. csinos kivitelben.

Engel Ádám lakatos
V. Becskerek, a postával szemben

MŰLÁBAK, MŰKEZEK,

egyenestartó fűzők készítő és javító műhelye

Schönbrunn Subotica,
Pašičeva 5. 403 Telefon 278.

Betegség miatt egy 518

vendéglő eladó.

Gyura Jaksitya u. 1. szám.

Mc. Cormick

négyzetbeültető kukoricaültető gépek, vetőláncok, különféle aratógépek pótrészei kaphatók 537

Schumacher Rudolf Fiai cég,
Stari Becsejen

Malomtulajdonosok figyelmébe!

Nem szükséges már külföldre utaznia, ha malmát ujonnak kívánja berendezni, vagy valamely malomberendezési tárgyra van szüksége, mert a

„GLOBUS”

malomépítő vállalat

Veliki Becskerek,

Telefon 53 Krunska u. II. Postafiók 54

mindezt azonnal szállítja!

Vállal teljes felelősség mellett új malmok építését és meglévők rekonstrukcióját.

Állandóan raktáron a legjobb német és svájci gyártmányú malomgépek és mindennemű malomszükségleti cikkek.

Kívánatra mérnököt küld, árajánlatot szolgál.

Tudomására adjuk a tisztelt fogyasztó közönségnek, hogy ideai friss töltésű 624

Rohitschi Tempel-, Donóth- és Styria-ásványviz megérkezett

Eladás kizárólag eredeti ládákban 25 és 50 üveg tartalommal.

Bánati főraktárunk:

Szerb Kereskedelmi Rt., V. Becskerek.

Telefon 150. Telefon 150.

Továbbá megérkezett egy vagon Budai Ferenc József keserűviz is.

Szemfedeleket, koporsódiszeket, tapétákat és mindenemű temetkezési cikket gyári árban ajánl 201**„DAX”**

temetkezési cikkek nagykereskedése
NOVI SAD Zrinyi Petra u. 20, az udvarban

Valódi szegedi paprika

kapható 5, 10, 20 és 50 kg-os plombirozott zsákokban 299

Vesica Emilnél Subotican, Stosova u. 3.

Állandóan nagy mennyiség raktáron.

Bármilyen

kartondobozt

legszebben és legolcsóbban készít a

Vojvodina Dobozipar Subotica,
Sudarevičeva utca 84. sz. 402

PLEITZ FER. PÁL**Veliki Becskerek**

Obilityeva (Zápolya) utca 1. sz.

Telefonszám 21.

Telefonszám 21.

Könyvnyomda □ Lapkiadás □ Nyomtatvány-
raktár □ Tömböntőde □ Könyvkötészet
Ruggyantabélyegzőgyártás.

Husvételi kiállítás!

a „Menyasszony“-nál.

A husvételi ünnepeken át látni lehet, milyen izléseken van berendezve a „Menyasszonyhoz“ címzett üzlet.

Felkérjük a nagyérdemű közönség, hogy minél számosabban tekintsék meg ezen ritka kiállítást.

Juta společnost s. r. o. Prag.

Vezérképviselő az SHS királyság részére: 604
Liebmann Stein Zagreb, Boškovičeva ul. 29. a/XX.

Bánati képviselő:

FREISCHBERGER LIPÓT VELIKI BEGSKEREK.

Sürgöncim: Freischberger.

Telefonszám 149.

Állandó gyári raktár gabona- és lisztes-
zsákok-ban és egyéb jutaárukban.

Eladó cukrászda,

valamint konyha-, 2 szoba butor és háziberendezés. Vétel esetén a lakást is átengedem.

611

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Eladó

35.000 darab cserépszárító deszka (biber) 18×38 cm. nagyságban. Ára 1 dinár dbja.

Bővebb felvilágosítás a „Torontál“ kiadóhivatalában. 610

ITT AZ IDŐ!

620 Szobafestési és mázolás munkát legolcsóbban vállal

POTYE FÜLÖP, Solunska (Révai) u. 16, a volt honvéd laktanya mellett.

Borbélyület átvétel!!

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy Amerika-városrészben, a Zmaj Jovina (Mária Terézia) utcában levő QUEISER-féle borbély- és fodrász-üzletet átvettem a t. közönség és régi vendégek további szíves pártfogását kérem. BARTOLE JÓZSEF, borbély.

Házeladás!

A III. külkerület 11/p. számú ház, mely áll 2 szoba, 1 konyha, egy éléskamra, 1 nyári konyha, alatta pince és 400 □-öl szőlőből, szabad kézből azonnal eladó. 631
Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

Révai Adolf -- Subotica

Telefon 551

Telefon 551

Ajánl: fával égetett kőmentes építőmeszet, beremendi kőből égetett elsőrendű fehér darabos meszet, beoćini portland cementet, száraz vellázott bükkfaszenet. 465

Szakképzett

főmolnárt

keresek mielőbbi belépésre ujonnan szerelt basahidi vám- és kereskedelmi őrlésű hengermalmomba, ki magas és félmagas őrlésben, sikszita-kezelésben teljes jártassággal bír.

Állandó, nyugodt állásra reflektálók pályázatát kérem részletes ajánlatok és fizetési igények megjelölésével

Berger Márton Velika Kikinda.

„ZORKA“ Első Jugoszláviai Vegyipar Rt. Subotica.

ÁLLOMÁS: SUBOTICA—FABRIKA.

TELEFON 3—18.

GYÁRT:

békebeli minőségben, azonnali szállításra a legolcsóbb árak mellett mütrágyát, kénsavat, accumulátorsavat, rézgálicot, vasgálicot, glaubersót, kálisót és egyéb vegyszereket.

431

Városi jódos

gyógyfürdő

Novi Sad. 1710

Pansio rendszer. — Kitűnő ellátás és szobák — Iszapkezelések, sósfürdők, hydrotherapia, Röntgen-laboratórium, kvarclámpa, diatherma és villamos kezelések. Állandó fürdőorvos. Nyitva egész évben. Téli kúra.

Cséplőszén

alkalmas cséplőgarnitúrákhoz. —

Kapható: Prometni zavod za uglj prometni d. d. filijala Novi Sad, Dunavska ul. 2. 452

Női

tavaszi ujdonságokat

nőruhákat és
konfekciót

kapott

Kosztá M. Jovanovity
nőikonfekció- és ruhakereskedése
Beograd,

Kralja Milutina u. 76. (De Hotel London.) Telefonszám 12-48.

Eladó lakóház

kényelmes lakással, mellékhelyiségek, száraz pince, 1600 □² telken a belvárosban.

626 Felvilágosítás

Slovenacska (Mádor) n. 1. sz. fűszerüzletben

A város legforgalmasabb helyén egy

vegyeskereskedés azonnal eladó.

633 Továbbá eladó falun egy fűszerüzlet.

Cím a „Torontál“ kiadóhivatalában.

Eladó ház.

628 Közel a belvároshoz, a Milicsina (Bakics) u. 11. számú egy telken levő két szép ház azonnal eladó.

Elsőrangú legjobb gyártmányú

varrógépek, kerékpárok, külső- és belsőgummik,

alkatrészek, zseblámpák, öngyújtók, elemek kaphatók legolcsóbban

Francuszky Lyubomir üzletében

Obala Princeze Jelene (Gizella-part) 7., a hajóállomással szemben. — 520

Ugyanott mindennemű javítások olcsón és pontosan eszközölnetnek!

Üzletmegnyitás!

A pančevo Srpska Banka Rt. faosztálya Kovinban megnyit, ahol mindenféle építéshez és asztalosoknak szükséges faanyag ugy kicsinyben, mint nagyban előnyös árak mellett dus választékban kapható. -- Fatelepünk közvetlenül a vasutállomáshoz kiágazó sínek mellett fekszik. -- -- -- --

311

Uj kerékpárokat, gummikat és kerékpáralkatrészeket, valamint varrógépeket

legolcsóbban vásárolhat

Grünfeld Árminnál Veliki Begskerek,
(a nagyhid mellett.) — 39